

rokodelske novice (Ljubljana), Slovenski gospodar (Maribor), Kmetovalec (Ljubljana), Dolenjske novice (Novo Mesto), Umni gospodar (Gorica), Gospodarski list (Gorica) in Vinarški in vrtnarski list (Trst). Zato je pisana beseda na razstavi podana v enaki obliki, kot je bila nekóč, in sicer v posebej za to razstavo izdanem Slovenskem vinarskem listu. V njem najdemo ponatis različnih starih sestavkov o vinarstvu z uredniškovo in avtorjevo željo, da bi današnjemu človeku čimbolj približala miselnost, znanje in duha vinarjev in kletarjev 19. stoletja. Racionalizem natisnjenih besed pušča v današnjem obiskovalcu občutek zmage in napredka današnjega časa.

Čisto drugače pa vplivajo na nas ponovno natisnjene risbe. Že v času svojega nastanka so imele risbe specifično funkcijo v procesu informiranja in izobraževanja. Praktičnemu, umnemu in zaradi osnovne eksistence po napredku hlepečemu vinogradniku in kletarju je risba pravzaprav predstavljala osnovno predizkušnjo. Besedilo ob risbi je zanj pomenilo pravzaprav le obrobno, dopolnilno informacijo. Vizualizacij-

ski princip podajanja novih tehnoloških dognanj je bil čisto po meri neabstraktnemu in izkustvenemu dožemanju večine vinogradnikov in kletarjev.

Risba s svojo močjo vizualizacije pa ne prinaša samo napredne ideje, zazrte v prihodnost, pač pa s svojo senzibilnostjo v "času prihodnosti" pričara duha in vonj preteklosti. Prav te njene sposobnosti sta se avtor in oblikovalec razstave več kot zavedala. Odločila sta se za risbo kot osnovno nosilko sporočila preteklosti, ki s svojim čarom, patino in hkrati kristalno - eksaktno sporočilnostjo razvname nostalgčni odziv obiskovalca razstave. V kovinske modernistične konstrukcije s primesmi kubizma so vpete risbe iz 19. stoletja, ki čudovito spajajo preteklost in prihodnost, kot da bi hotele opozoriti, da vsak razvoj temelji na dejanjih iz preteklosti.

Čarobnost slik kot protiutež dopolnjujejo originalni kletarski predmeti, stroji, naprave in orodja s preloma iz 19. v 20. stoletje, ki še holj živo in močno usmerijo obiskovalčev pogled v preteklost in modrost svojih stanovskih prednikov.

Mirjam Mencej

POROČILO O SIMPOZIJU RELIGIJA IN FOLKLORA

26. in 27. oktobra je v Bolgariji, v mestecu Bankja blizu Sofije, potekala mednarodna znanstvena konferenca z naslovom Religija in folklor. Poleg raziskovalcev iz Bolgarije so se je z referati udeležili še predstavniki iz Makedonije, Romunije, Srbije, Turčije in Ukrajine. Iz Slovenije je svoj referat, ki bo objavljen v publikaciji, v kateri bodo izšli vsi referati simpozija, poslala dr. Marija Stanonik, sama pa sem se z referatom tudi osebno udeležila simpozija.

Simpozij naj bi po prvotnih načrtih trajal tri dni, vendar je bil zaradi manjše udeležbe nastopajočih skrčen na dva dneva. V teh dveh dneh so se zvrstili referati, ki so zajemali zelo različna področja osnovne teme simpozija: od terminoloških problemov do ljudskih plesov, od preučevanja ikon, krščanskih in folklornih vidikov sakralnega toposa, potopisov, ljudske kozmologije do mitičnih sestavin v slovstveni folklori, od ljudskih predstav o živalih in žrtvovanju do etimoloških problemov, stičišč med 'ljudsko' religijo in krščanstvom, religijo in novokomponiranimi pesmimi ter še marsikaj drugega. Poleg referatov pa smo si lahko ogledali tudi nekaj videofilmov, ki so jih avtorji posneli na terenu: o ljudskih religioznih plesih v Turčiji (avtor Ahmet Cakir), dva filma o zagovorih v Bolgariji (avtorica Galja Čohadžieva) in obredu v čast Perunu iz Makedonije, ki smo si ga pred leti že lahko ogledali v Cankarjevem domu (avtor Nikos Čausidis).

Simpozij, ki je bil tokrat v Bolgariji, je sicer del skupnega projekta med Srbijo in Bolgarijo: izmenično poteka v eni ali drugi državi. Zdi se, da se je taka oblika izmenjave organizacije znanstvenega srečanja med dvema deželama z mednarodno udeležbo pokazala kot zelo uspešna (saj se tako

stroški kot čas in energija, ki se porabita za pripravo, porazdelijo in je lahko zato organizacija toliko boljša) in je morda lahko spodbuda tudi za nadaljnja srečanja med Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani in Univerzo v Lodžu. Mednarodna udeležba namreč zagotavlja tudi večjo širino pogledov in razmišljanj ter, nenazadnje, 'borzo informacij'. Prav podatki iz prve roke so morda tudi najboljše plat tovrstnih srečanj: izmenjava mnenj, informacije o objavljeni literaturi in določeno temo, ki bi jo sam le stežka odkril, so neprecenljive vrednosti, zlasti če se ukvarjaš s komparativnimi študijami. Tako bi si lahko le želeli čimveč tovrstnih srečanj tudi v Sloveniji, saj očitno v kvantiteti močno zaostajamo za bližnjimi državami (samo v Bolgariji, na primer, so v zadnjih treh mesecih organizirali najmanj tri simpozije, v Makedoniji dva itn.).

Na koncu le še razmišljanje: potovanje na tak simpozij stane približno 500 nemških mark, prevod dodatnih 500. Preprosta primerjava s plačami oz. materialnimi sredstvi mladih raziskovalcev pove, da si bodo tile težko privoščili več kot eno tako potovanje na leto. Ministrstvo za znanost in tehnologijo Slovenije namreč mladim raziskovalcem ni pripravljeno kriti stroškov potovanja, češ da jim že tako in tako daje denar za materialne stroške. Tako lahko torej ostajamo doma in le upamo, da homo tudi tu po srečnem naključju naleteli na članke, ki so bili napisani o temi, ki jo preučujemo, ali na knjige, ki vključujejo gradivo, ki ga krvavo potrebujemo, in na ljudi, ki se ukvarjajo z istim področjem kot mi in bi nas lahko morda en sam pogovor z njimi obogatil bolj kot meseci in meseci študija, stisnjenega med 'štiri stene Slovenije'.